

Udskriftsdato: 27. december 2025

2015/1 BSF 18 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod efterforskning og indvinding af skifergas

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 23. oktober 2015 af Søren Egge Rasmussen (EL), Stine Brix (EL), Maria Reumert Gjerding (EL), Christian Juhl (EL), Jakob Sølvhøj (EL), Søren Søndergaard (EL), Finn Sørensen (EL) og Nikolaj Villumsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om forbud mod efterforskning og indvinding af skifergas

Folketinget pålægger regeringen at tage de nødvendige initiativer, der sikrer, at der indføres et forbud mod efterforskning og indvinding af skifergas i Danmark.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 65 fra folketingsåret 2012-13. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2012-13, sektion A, B 65 som fremsat, og sektion F, møde 90 kl. 13.31.

Formålet med beslutningsforslaget er at indføre et forbud mod efterforskning og indvinding af skifergas i Danmark.

Ved første behandling af Enhedslistens beslutningsforslag nr. B 65 i april 2013 støttede ingen andre partier forslaget om et forbud. Siden da har flere partier i lyset af protesterne mod skifergasefterforskningen i Nordjylland meldt ud, at de har skiftet holdning hertil. Det blev i hvert fald fremført af en række partiers kandidater under valgkampen. Derfor genfremsættes forslaget nu.

I modsætning til situationen i 2013 har licenshaverne Total og Nordsøfonden i 2015 dels tilbageleveret deres licens, hvad angår Nordsjælland (som reelt rakte helt ned til Køge, Ringsted og op øst for Holbæk), dels stoppet deres prøveboring i Nordjylland. Der er således aktuelt ikke nogen efterforskning i gang. Den licens, som Total og Nordsøfonden benytter, blev udstedt i 2010 og varer 6 år, det vil sige, at den udløber næste år. Det er derfor en god anledning til nu at beslutte at droppe al videre efterforskning og indvinding af skifergas i Danmark.

De følgende bemærkninger er en gentagelse af bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 65 fra 2013.

Skifergas er det populære navn på naturgas, som indvindes fra skiferlag i undergrunden.

Efter forslagsstillernes opfattelse skal der indføres et generelt forbud mod efterforskning og indvinding af skifergas. Dels foregår efterforskning og indvinding ved hjælp af frakturering, som er en teknik, der indebærer stor risiko for påvirkninger af miljøet, dels er der tale om en kulstofholdig energikilde, som frigiver CO₂ ved udnyttelsen.

Danmark hører til de lande, der leverer mere fossil brændsel til verdensmarkedet, end vi selv bruger. Vi er dermed med til at fastholde et fossilt energisystem globalt og vanskeliggør implementeringen af vedvarende energi ved således at understøtte et fossilt energisystem.

Dette skal ses i lyset af, at udnyttelse af de allerede kendte fossile energireserver, som er under indvinding, langt vil overskride råderummet for, hvad atmosfæren kan klare, hvis målet om, at jordens temperatur ikke må stige mere end 2 grader celcius, skal holdes, hvilket i sig selv vil have voldsomme konsekvenser.

Med den aktuelle ambitiøse klimapolitik, vi har i Danmark, er der slet ikke brug for denne gas. Så hvorfor skal den overhovedet op, bare fordi den er der?

Hvis skifergassen blev brugt til at erstatte kul, ville det alt andet lige betyde en CO₂-forbedring. Men sådan fungerer markedet ikke. En dansk produktion af skifergas vil højst sandsynligt alene afløse gas fra Rusland, der så i stedet går til at dække en stadig stigende efterspørgsel efter fossile brændsler. Endvidere er der til selve indvindingsprocessen i sig selv knyttet en stor udledning af CO₂, hvorved CO₂-regnskabet er tvivlsomt.

Det er dobbeltmoralsk, at Danmark på den ene side ønsker at være foregangsland for omstilling til vedvarende energi og formelt arbejder for, at 2-gradersmålet kan holdes, og på den anden side bidrager til at øge indvindingen af fossile brændsler til verdensmarkedet og dermed aktivt bidrager til at understøtte den nuværende prognose om, at temperaturen vil stige med 4-6 grader celcius i dette århundrede.

Alene hensynet til den overordnede klimapolitik burde således medføre et nej til indvinding af skifergas i Danmark.

Ud over klimaaspektet viser erfaringerne fra udlandet, at der er knyttet alvorlige miljøproblemer til

indvindingen af skifergas. Denne teknik indebærer, at gassen frigøres fra skiferlagene, ved at de »sprænges« i stykker. En blanding af vand, sand og kemikalier pumpes under højt tryk ned i undergrunden, så de naturlige frakturer og revner udvides, og gassen lettere kan pumpes op. Miljøeffekterne er stærkt kritiserede, herunder ikke mindst risikoen for grundvandet. Frakturering har i USA medført en række miljømæssige konsekvenser. Især brugen af kemikalier, risikoen for forurening af grundvandet og de store mængder vand, der bruges til produktion af skifergas ved frakturering, har givet anledning til kritik.

Den hjemlige debat herom har påpeget, at Danmark har væsentlig bedre styr på miljøregler og kontrolsystemer. Det påpeges endvidere, at da indvindingen sker længere nede, vil det ikke give problemer med grundvandet. Men processen indebærer, at »kemikaliesuppen« skal passere grundvandet på vej ned og op med de risici, der altid er for konkrete fejl og ulykker, men også for omgåelser af regler til trods for kontrolsystemer.

Indvinding af skifergas menes endvidere at være årsag til to mindre jordskælv, der ramte Blackpool på den engelske vestkyst i 2011, efter at et selskab var begyndt at lave hydraulisk frakturering i området. Også i Ohio i USA lukkedes for en skifergasboring efter en række mindre jordskælv, og i januar 2012 blev yderligere fire skifergasboringer standset efter et jordskælv, der målte 4,0 på Richterskalaen, indtil det bliver afgjort, om boringer efter skifergas har været skyld i jordskælvet.

Der er i Danmark i 2010 udstedt to tilladelser til efterforskning og indvinding af kulbrinter i henholdsvis Nordjylland og Nordsjælland, hvor målet er naturgas i lag af skifer. I tilladelserne deltager det franske olieselskab Total med 80 pct. og statens olie- og gasselskab, Nordsøfonden, med 20 pct.

Flere lande har indført permanente eller midlertidige forbud mod efterforskning eller indvinding af skifergas, f.eks. Frankrig og Tyskland.

Klima-, energi- og bygningsministeren indførte den 18. juni 2012 en midlertidig pause for nye tilladelser til efterforskning af skifergas på land. Den midlertidige pause er indført for at undersøge muligheden for at fremme en produktion af skifergas, der kan ske sikkerheds- og miljømæssigt fuldt forsvarligt, jf. (2011-12) KEB alm. del – bilag 311.

Problemet med dette moratorium er, at det dels ikke stopper de tiltag, som allerede er sat i gang, dels er det udtryk for, at bare der kan findes en påstået miljømæssig forsvarlig produktionsmetode, er regeringen grundlæggende positiv. Regeringen forholder sig således alene til det miljømæssige aspekt og ikke til det overordnede klimaaspekt.

Forslagsstillerne mener således, at såvel efterforskning som indvinding af skifergas skal forbydes, og at de igangværende tilladelser skal trækkes tilbage.

Skriftlig fremsættelse

Søren Egge Rasmussen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod efterforskning og indvinding af skifergas.

(Beslutningsforslag nr. B 18)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.